

Rassenkeuze

De gegevens over de rassen in de aanbevelende rassenlijst (zie de tabellen aan de ommezijde) zijn verkregen uit onderzoek dat minimaal gedurende drie jaar is verricht op meerdere proefvelden, verdeeld over de teeltgebieden in het land. Dit is de enige solide basis voor een verantwoorde rassenkeuze. De resultaten van afzonderlijke jaren en van afzonderlijke proefvelden zijn minder bruikbaar voor de vergelijking van rassen.

Benodigde resistentie

- Kies een ras met rhizoctoniaresistentie voor percelen waar een risico op rhizoctonia-aantasting bestaat (tabel 2).
- Op percelen waar witte of gele bietencystealtjes voorkomen, moet u overwegen om een bietencystealtjesresistent ras in te zetten (tabel 3). De schadedrempel ligt voor witte bietencystealtjes op 150 en voor gele bietencystealtjes op 75 eieren en larven per 100 ml grond. Het is verstandig om hiervoor een grondmonster te laten analyseren. Op percelen waar geen bietencystealtjes voorkomen hebben de rassen zonder bietencystealtjesresistentie (zie de eerste tabel) een gemiddeld 5% hogere opbrengst.
- Op diverse percelen door heel Nederland is een resistentiedoorbrekende variant van het rhizomanievirus aangetroffen. Deze percelen zijn herkenbaar aan extreem veel bieten met rhizomaniesymptomen, verspreid over het perceel of in plekken of stroken (zie www.irs.nl/blinker). Schade door deze variant kunt u alleen beperken door te kiezen voor de zogenoemde aanvullende resistentie. Er is één ras met aanvullende resistentie beschikbaar en beproefd: Sandra KWS.

Financiële opbrengst

Bij de rassenkeuze is de financiële opbrengst na de keuze van de juiste resistentie het belangrijkste criterium. De financiële opbrengst van de rassen is berekend voor gemiddelde Nederlandse omstandigheden. Voor een goede rassenkeuze spelen echter ook de omstandigheden op perceelsniveau een rol. Is bijvoorbeeld bekend dat op een bepaald perceel het suikergehalte vaak laag is, dan kan een ras met een relatief hoog gehalte de financiële opbrengst verhogen. Dit is door de gehanteerde kwaliteitsuitbetaling vooral het geval als het suikergehalte onder 15% dreigt te zakken. Bij problemen met de winbaarheid is het nodig eerst na te gaan wat hiervan de oorzaak is. Is het suikergehalte laag, kies dan een ras met een hoog suikergehalte. Als het lage suikergehalte door de resistentiedoorbrekende variant van het rhizomanievirus is veroorzaakt, kies dan een ras met aanvullende resistentie (zie 'Benodigde resistentie'). Is het gehalte aan K+Na of aminoN te hoog, kies dan een ras met weinig K+Na of aminoN. Is de tarra op het beoogde perceel een probleem, kies dan een ras met een lage hoeveelheid meegeleverde grond.

De berekening van de financiële opbrengst van de rassen is gebaseerd op de uitbetalingsregeling van Suiker Unie en op de productie van alleen quotumsuiker. Voor de hoogste financiële opbrengst blijft het van belang uw areaal af te stemmen op uw toewijzing. De ras-verhoudingen kunt u voor uw eigen situatie berekenen door gebruik te maken van de applicatie 'Rassenkeuze en optimaal areaal', die te vinden is op de internetsite van het IRS (www.irs.nl). Vanaf 2012 wordt geen rekening meer gehouden met koptarra.

Zaadsoorten en geboden bescherming

Alle zaadsoorten zijn behandeld met thiram (o.a. Proseed) en hymexazool (Tachigaren). Thiram beschermt het zaad tegen zaadschimmels. Tachigaren geeft een goede bescherming tegen een niet te zware aantasting door de bodemschimmel aphanomyces. Beide werkzame stoffen geven een bescherming tegen de bodemschimmel pythium.

Het zaad is niet standaard behandeld met insecticiden. U dient zich bij de keuze van speciaal (met insecticide) of standaardpillenzaad (zonder insecticide) te baseren op de te verwachten aantasting door insecten. Hierbij moet u de extra kosten van het speciaal pillenzaad afwegen tegen de kosten van andere bestrijdingsmaatregelen. Speciaal pillenzaad is behandeld met clothianidine en beta-cyfluthrin (Poncho Beta) of imidacloprid (Sombbrero).

werking tegen:	zaadtype	
	standaardpillenzaad	speciaal pillenzaad
aardvlo, bietenvlieg, bladluizen (en daardoor vergelingsziekte), schildpadtorretje, wantsen en bietenkevertje	0	+++
ritnaalden, springstaarten, wortelduizendpoten en miljoenpoten	0	++

0 = geen werking; + = matige werking; ++ = redelijke werking; +++ = goede werking

Schietergevoeligheid en benodigde hoeveelheid zaad

De huidige aanbevolen rassen hebben in het algemeen een goede schieterresistentie. Uitzaaï voor maart, langdurig lage temperatuur en stressomstandigheden tijdens en na opkomst verhogen bij alle rassen het risico op schietervorming. Bij de rassen met resistentie tegen rhizoctonia of bietencystealtjes is de kans op schieters groter dan bij de rassen met alleen rhizomanieresistentie. Per hectare is ongeveer 1,1 eenheid zaad nodig.

Verantwoording en aansprakelijkheid

Deze brochure is samengesteld door het IRS in opdracht van Suiker Unie. IRS en Suiker Unie zijn niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij het gebruikmaken van de in deze brochure vermelde gegevens.

Om een officiële klacht te kunnen indienen over het door u uitgezaaide bietenzaad, moet u de labels van de pakken zaad kunnen overleggen. Bewaar daarom de labels.

KIJK VOOR UITGEBREIDE INFORMATIE OP WWW.IRS.NL !

Overzicht van eigenschappen bij rhizomanieresistente suikerbietenrassen, bepaald op proefvelden zonder rhizoctonia en zonder bietencysteaaltjes

hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschap, behalve bij K+Na en aminoN		waardering			verhoudingsgetallen (gemiddelden 2009-2012) ³⁾						
		vroegheid grondbedekking	kop-hoogte ²⁾	meegeleverde grond ²⁾	K+Na	amN	suiker-gehalte	WIN	wortel-opbrengst	suiker-opbrengst	financiële opbrengst ⁴⁾
A ¹⁾	Sandra KWS	7,5	M	H	98	97	99	100	103	102	102
A	Sabrina KWS	7	M	M	98	98	99	100	103	101	101
A	Rhino	9	M	M	99	92	98	100	102	102	101
A	Fernanda KWS	6,5	M	L	107	116	101	100	97	98	99
A	Bernadetta KWS	6	M	M	98	114	105	100	93	97	99
B	Coyote	7,5	M	M	99	90	99	100	101	100	99
B	Heron	8	M	M	101	93	99	100	101	101	99
B	Rosabelle	8	M	M	100	90	99	100	100	99	98
B	Rosagold	7,5	M	M	99	93	98	100	100	99	98
N	Corvinia	6	M	M	95	103	100	100	106	106	106
N	Excellentia KWS	7	M	L	100	99	103	100	98	101	103
N	Hannibal	7,5	M	L	91	98	104	101	94	98	101
N	Haydn	8	M	M	95	82	99	100	101	102	101

Overzicht van eigenschappen bij rhizoctoniaresistente suikerbietenrassen, bepaald op proefvelden met een risico op rhizoctonia⁵⁾

hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschap, behalve bij K+Na en aminoN		waardering			verhoudingsgetallen (gemiddelden 2009-2012) ³⁾						
		vroegheid grondbedekking	kop-hoogte ²⁾	meegeleverde grond ²⁾	K+Na	amN	suiker-gehalte	WIN	wortel-opbrengst	suiker-opbrengst	financiële opbrengst ⁴⁾
A ¹⁾	Isabella KWS	7,5	M	M	100	100	100	100	100	100	100
B	Arrival	8,5	H	M	90	88	98	100	97	96	96

Overzicht van eigenschappen bij bietencysteaaltjesresistente suikerbietenrassen, bepaald op proefvelden met en zonder bietencysteaaltjes⁶⁾

hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschap, behalve bij K+Na, amino N en de bietencysteaaltjestoets (bca-toets)		waardering				verhoudingsgetallen (2009-2012) ³⁾						
		bca-toets ⁷⁾	vroegheid grondbedekking	kop-hoogte ²⁾	meegeleverde grond ²⁾	K+Na	amN	suiker-gehalte	WIN	wortel-opbrengst	suiker-opbrengst	financiële opbrengst ⁴⁾
A ¹⁾	Amalia KWS	7	6	L	M	96	85	103	101	98	101	102
A	Bantam	8	9	H	M	101	98	99	100	102	101	101
A	Constantina KWS	7	6,5	M	M	102	106	102	100	97	99	100
B	Theresa KWS	7	6,5	M	M	102	111	101	100	98	99	99
B	Bever	8	9	M	M	99	100	96	100	105	100	98
N	Alexina KWS	6	8,5	M	L	98	93	101	100	103	105	107
N	Finola KWS	6	6	M	M	97	86	101	100	101	103	104
N	Gandhi	8	8,5	M	H	98	98	96	100	107	103	102

¹⁾ Rubricering in de rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras.

²⁾ Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond. Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.

³⁾ De verhoudingsgetallen (100=) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen uit de rassenlijst 2012.

⁴⁾ Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

wortelopbrengst 80 (t/ha), suikergehalte 17,0 (%), aminoN 10 (mmol/kg biet), K+Na 40 (mmol/kg biet) en meegeleverde grond 6 (%).

⁵⁾ De cijfers in deze tabel zijn niet vergelijkbaar met de cijfers in de rhizomanietabel. De genoemde rassen zijn onderzocht op proefvelden waar een risico is op rhizoctoniabesmetting. De resistentie tegen rhizoctonia is partieel, dat wil zeggen dat bij ernstige rhizoctoniabesmetting ook bij deze rassen rotte bieten kunnen voorkomen.

⁶⁾ De cijfers in deze tabel zijn niet vergelijkbaar met die in de rhizomanietabel. De cijfers voor meegeleverde grond, suikergehalte, K+Na en aminoN zijn een gemiddelde van de proefvelden met en zonder bietencysteaaltjes. Vroegheid grondbedekking en kophoogte zijn alleen bepaald op proefvelden zonder bietencysteaaltjes en de opbrengstcijfers zijn bepaald op proefvelden met bietencysteaaltjes. De resistentie tegen bietencysteaaltjes is partieel. Dat wil zeggen dat bij gebruik van deze rassen er nog wel vermeerdering van bietencysteaaltjes kan optreden.

⁷⁾ Relatief aantal cysten in een klimaatkamertoets; 10 = gemiddelde van de vatbare rassen van 2009 tot en met 2012.

(Bron: persbericht CSAR, 19 november 2012.)

Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Bergen op Zoom.

KIJK VOOR UITGEBREIDE INFORMATIE OP WWW.IRS.NL !